

ZA PPRODAJO LESA MORAMO IMETI VZPOSTAVLJEN SISTEM POTREBNE SKRBNOSTI

Po evropski Uredbi o določitvi obveznosti gospodarskih subjektov, ki dajejo na trg les in lesne proizvode (Uredba EU št. 995/2010), je dajanje nezakonito pridobljenega lesa (posek brez dovoljenja) ali proizvodov iz takšnega lesa na trg prepovedano.

Pri dajanju lesa na trg (prodaji lesa) morajo tako pravne kot fizične osebe oziroma vsi lastniki gozdov imeti vzpostavljen **sistem potrebne skrbnosti**. Za nadzor nad izvajanjem sistema potrebne skrbnosti sta zadolžena Gozdarska inšpekcija in Finančna uprava Republike Slovenije. Gozdarska inšpekcija redno vsako leto preveri sistem potrebne skrbnosti pri določenem številu lastnikov gozdov, ki so prodali lesa. Dajanje na trg lesa, za katerega ne dokažemo zakonitega izvora, se kaznuje z globo od 300 do 5.000 EUR za posameznika oziroma od 2.500 do 50.000 EUR za pravne osebe in druge, ki imajo registrirano dejavnost.

Sistem potrebne skrbnosti se preverja tudi pri presoji trajnostnega gospodarjenja z gozdovi za namen regijske certifikacije gozdov PEFC. Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije, ki je pooblaščen regijski predstavnik za certifikacijo gozdov PEFC v Sloveniji, vsako leto ugotavlja, da imajo lastniki gozdov pri tem še vedno velike težave.

Kaj je sistem potrebne skrbnosti

Sistem potrebne skrbnosti je skupek ukrepov in postopkov, ki omogočajo sledljivost lesa in lesnih proizvodov. Sistem nam mora najmanj 5 let zagotavljati informacije o:

1. **vrsti proizvoda** (gozdno lesni sortiment), ki je bil dan na trg,
2. **drevesni vrsti in količini lesa,**
3. **dovoljenju za posek,**
4. **imenu in naslovu prejemnika ali kupca lesa,**
5. **oceni tveganja za zakonitost sečnje.**

Kako lastnik gozda lahko zagotovi sistem potrebne skrbnosti pri prodaji lesa

1. Lastnik mora imeti shranjene **vse odločbe in druga dovoljenja za posek** za dobo najmanj 5 let.
2. Prav tako mora imeti za dobo najmanj 5 let **shranjene vse račune, dobavnice ali druge dokumente o prodaji lesa** iz katerih je razvidna vrsta prodanega lesa, drevesna vrsta, količina prodanega lesa po sortimentih in drevesnih vrsta ter ime kupca in njegov naslov.
3. Vsi dokumenti o prodaji lesa (računi, dobavnice, ipd..) morajo biti **napisani ali zloženi tako, da je iz dokumentov razvidna povezava z dovoljenjem za posek**. To lahko naredimo tako, da na dokumente napišemo številko dovoljenja za posek, na katerega se nanašajo, ali pa jih enostavno spnemo skupaj z dovoljenjem. Količina prodanega lesa iz dokumentov, če smo ves posekan les prodali, mora približno ustrezati količini navedeni v dovoljenju za posek, na katerega se nanašajo. Pri čemer moramo vedeti, da so količine izpisane v dokumentih o prodaji lesa v neto vrednosti, količina na dovoljenju pa v bruto vrednosti. Če smo nekaj lesa namenili

za lastno porabo, je najbolje, da to količino napišemo na odločbo. Tako v računovodskem smislu nekako »razknjižimo« količino lesa, ki je navedena v dovoljenju za posek.

4. Za vsako sečišče (dovoljenje za posek) moramo tudi **oceniti tveganje, da so bila posekana samo drevesa, ki jih je za posek odobrila javna gozdarska služba**. Če smo sami izvedli sečnjo, je tveganje zanemarljivo. Priporočamo, da se v tem primeru napiše na odločbo »tveganje zanemarljivo - sami sekali«. Če pa sečnjo izvaja najet izvajalec napišemo »tveganje ni zanemarljivo« in pripišemo še ukrep za zmanjšanje tveganja, npr. »prisotnost lastnika pri sečnji« ali »občasna kontrola sečišča« ali »zamenjava izvajalca, ki se ni držal navodil«, ipd...

Za lažje vodenje sistema potrebne skrbnosti je Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano pripravilo obrazec »**Evidenčni list o uporabi in prometu z gozdnimi lesnimi sortimenti**«. Izpolnjeni evidenčni listi po dovoljenjih za sečnjo zagotavljajo ustrezno vodenje sistema potrebne skrbnosti. Včasih je Zavod za gozdove Slovenije obrazec evidenčnega lista priložil k vsakemu dovoljenju za posek, vendar je žal zaradi prehoda na nov sistem izdajanja odločb to prakso opustil. Obrazec evidenčnega lista sedaj lahko dobite na spletnih straneh Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije, Zavoda za gozdove Slovenije ali Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.

Lahko pa se sistem potrebne skrbnosti vodi tudi v računalniški obliki (npr. v excel tabeli), pri čemer mora vsebovati vse zahtevane informacije.

Pooblaščen koordinator za izvajanje
regijske certifikacije gozdov PEFC
Egon Rebec

Evidenčni list o uporabi in prometu z gozdnimi lesnimi sortimenti					
<small>Podatki, ki jih vodi lastnik gozda oziroma drugega zemljišča na podlagi te listine, so skupaj z dovoljenjem za posek dreves skladni z zahtevo Uredbe (EU) št. 995/2010 o informacijah o dobavah, ki jih mora gospodarski subjekt, ki daje les in lesne proizvode na notranji trg, zagotavljati 5 let. Navedene informacije (A), ocena tveganja zakonitosti sečnje (B) in ukrepi za zmanjšanje tveganja (C) predstavljajo sistem potrebne skrbnosti, kot ga določa Uredba (EU) št. 995/2010. Zaradi lažjega zagotavljanja podatkov v okviru inšpekcijskih pregledov (gozdarska inšpekcija in Finančna uprava RS) priporočamo tudi navedbo podatkov o lastni uporabi gozdnih lesnih sortimentov ter hrambo drugih dokumentov povezanih s prodajo ali dobavo lesa.</small>					
Lastnik gozda oziroma lastnik drugega zemljišča, na katerem so rasle gozdne drevesne vrste (ime in priimek ter naslov):					
_____					
Podpis: _____					
Številka dovoljenja za posek in/ali morebitna druga dovoljenja: _____					
A – INFORMACIJE					
Zaporedna številka dogodka (prodaje, neodplačne dobave ali lastne uporabe)	Prodaja ali neodplačna dobava (kupec ali prejemnik ter datum prodaje ali neodplačne dobave)	Lastna uporaba (datum prevoza ali spravila)	Drevesne vrste	Gozdni lesni sortimenti (hlodovina, drva, sekanci ...)	Količine (m ³ , t, DMM ...)
1.					
2.					
B – OCENA TVEGANJA ZAKONITOSTI SEČNJE					
a) Tveganje je zanemarljivo.			b) Tveganje ni zanemarljivo.		
C – UKREPI ZA ZMANJŠANJE TVEGANJA					
a) Prisotnost lastnika pri sečnji dreves, ...					
b) Kontrola sečišča po poseku dreves, ...					
c) Zamenjava izvajalca sečnje v primeru ugotovljenih nezakonitosti, ...					
d) Obveščanje pristojnih organov o nezakonitih aktivnostih pri sečnji, ...					
e) Drugi izvedeni ukrepi za zmanjšanje tveganja, ...					